

УДК 330.675

Гончаренко І.М., к.е.н., доцент,
Київський національний університет технологій та дизайну
Данило А.І., студентка
Київський національний університет технологій та дизайну

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СТАРТАП ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ

Найпоширенішим поняттям стартапу вважають визначення, яке сформулював успішний американський стартапер Стівен Бланк, а саме: "стартап — це тимчасова структура, яка спрямована на пошук і реалізацію масштабованої бізнес ідеї".

Загалом це термін, що використовується для опису бізнесу, який працює над створенням продуктів або надання послуг для вирішення сучасних проблем або задоволення поточних вимог, оскільки рішення не є ясним і успіх не гарантований.

Війна в Україні істотно змінила економічний ландшафт. За даними уряду, втрати економіки становлять 35% ВВП. Це вдвічі більше, ніж Україна втратила від воєнних дій на Донбасі у 2014-2015 роках. Звісно, що за таких реалій бізнес відчув надпотужний удар, від якого оговтуються не всі компанії. Особливо це стосується стартапів.

Для багатьох стартапів війна стала вкрай серйозним викликом, що призвів до великих змін. Хтось переорієнтувався на нові ринки, хтось поставив маркетинг на паузу, а дехто ж вдався до пошуку інвестицій та прагне брати участь у грантах.

Паралельно ІТ-стартапи намагаються всіляко підтримувати Україну. Навіть якщо частина їхніх команд перебуває за кордоном.

Як свідчить дослідження Ukrainian Startup Fund, 24,3% проєкти продовжують роботу у звичайному режимі. Більшість — 46,7% працюють переважно на віддалені та не мають повної завантаженості. 1% стартапів змінив сферу діяльності. 28% припинили своє існування. При цьому 99% опитаних стартапів потребують фінансової підтримки. 85% з них мають план подальших дій. Своєю опорою фаундери вважають альтернативні джерела інвестицій та мікрозайми.

Все ж, попри скрутну ситуацію, в Україні залишилися певні ресурси для підживлення стартап-екосистеми. Зокрема, Ukrainian Startup Fund відкрив опцію, яка дозволяє всім охочим переказати кошти на розвиток стартапів. Також фаундери, чиї проєкти потребують допомоги, можуть залишити відповідну інформацію. Для цього передбачена спеціальна заявка.

Фонд SID Venture Partners, який нещодавно розпочав свою діяльність в Україні, не згорнув інвестиційні проєкти. У фонда зараз є 10 інвестицій, що фактично було планом інвестування на поточний рік. Незважаючи на це, за час воєнних дій було публічно анонсовано ще кілька нових портфельних компаній. Команда продовжує проводити інтерв'ю з потенційно цікавими командами зі свого pipeline.

Варто зазначити, що воєнний стан не завадив українським стартаперам презентувати свої проєкти на престижній міжнародній виставці. Як і планувалося раніше, українська IT-делегація взяла участь у SXSW. Подія проходила в Техасі (США). Серед делегатів було 6 фаундерів і представники профільних фондів. Через військове вторгнення Росії участь української команди була під загрозою. Все ж, подорож відбулася. «Ми вирішили, що наша місія в Остіні має відбутися, щоб розповісти про війну, про цифровий уряд та IT-сектор України, як українські компанії адаптуються та продовжують роботу під час війни. Дати меседж: співпраця з українськими бізнесами та інвестиції у наші стартапи наразі особливо важливі», — прокоментувала Ганна Зенн, співдиректорка Startup Grind Kyiv.

Цьогоріч на SXSU Україна представила 2 стенди. Один з них присвячувався стартапам, другий розповідав про «Дія. City» та інші державні цифрові проекти. Серед них також була презентована платформа «Send Putin to Jupiter», за допомогою якої здійснюється збір коштів на українську армію.

«Україні є чим пишатися і є чим поділитися. І після завершення війни Україну знатимуть у світі не лише як країну, що перемогла агресора, а й як потужну цифрову державу», — підсумовує проєктний менеджер Міністерства цифрової трансформації Діана Ракус.

Література

1. Бланк С. Стартап. Настільна книга засновника / Стів Бланк, Боб Дорф; пров. з англ. - М.: Альпіна Паблішер, 2013. - 616 с.
2. Геєць В.М. Бар'єри на шляху розвитку промисловості на інноваційній основі та можливості їх подолання // Економіка України. — 2015. — № 1. — С. 14
3. Збанацький Д. Стартапи: юридичні та практичні аспекти [Електронний ресурс] / Д. Збанацький // Незалежний аудитор. — № 3 (14). — 2013.
4. Івашова Н.В. Start up проєкти — інструмент реалізації інновацій / Н.В. Івашова // Економічні проблеми сталого розвитку: міжнар. наук.-практич. конф., 24—26 квітня 2013 р.: тези доповіді. — Суми, 2013. — Т. 4. — С. 115—116.
5. Касич А.О. Інноваційні активність підприємств України: динаміка, проблеми та шляхи вирішення / А.О. Касич, К.О. Канунікова // Інвестиції: практика та досвід. — 2016. — № 22. — С. 21—24.